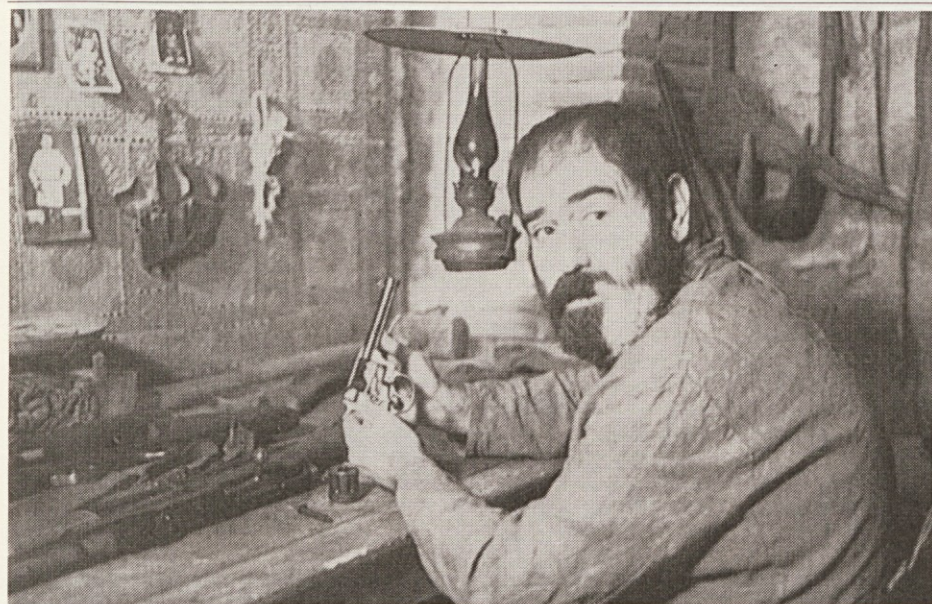


LJUBLJENEC

RCHEYLI

režija: Mihail Kalatozišvili
scenarij: David Ahobadze, Mihail Kalatozišvili (po predlogi Prosperja Merimeeja *Mateo Falcone*)
fotografija: Arčil Ašvlediani
glasba: Surab Nadaraja
igrajo: Aftandil Maharadze, Nineli Čankvetadze, Larisa Guzejeva, Maja Bagrationi
 Gruzija, 1991, 103 min.



V okviru letošnjega berlinskega Foruma mladega filma je bilo mogoče videti gruzinski prispevek **Nočni ples** (*Gamis cekva*) režiserja Aleka Cabadzeja, neusmiljeno, cinичno, že kar »odtrgano« pripoved o brezupnem življenju v nekem propadajočem industrijskem naselju sodobne Gruzije. Skratka, film nas sooča s posledicami nekega procesa, ki se je začel pred davnimi desetletji - z oktobrsko revolucijo. Prav s slednjo pa se ukvarja Kalatozišvili v svojem **Ljubljencu**, pri čemer ni nič manj neusmiljen in ciničen od Cabadzeja, kar pač lahko pomeni edino to, da tudi začetek ni bil prav nič obetaven, prav narobe, bil je zgolj napoved nesrečnega konca. Kalatozišvili je uporabil temeljno zgodbo Merimeejeve »korziške« novele *Mateo Falcone* in jo prenesel v razmere gruzijske državljanske vojne takoj po oktobrski revoluciji. Osrednji odnos med očetom in sinom je bistveno zaznamovan z razmerjem med tradicijo in revolucijo. Kmet Džuna, ki živi s svojo ženo in sinom mirno, patriarhalno in bogu vdano življenje, skuša v nemirnih časih državljanske vojne ohraniti nekakšno nevtralno pozicijo, saj ne zaupa ne eni ne drugi strani, in je prepričan, da bo preživel in ohranil svoje imetje samo, če se ne bo vpletal v spore. V tem duhu vzgaja tudi svojega sina in pri tem niti ne sluti, da bo prav ta lažna nevtralnost, to prizadevanje, da bi z družino živel v nekakšni izolaciji pred nasilnim »zunanjim« svetom, pripeljalo do katastrofe. Ko sin v odsotnosti staršev kljub očetovi izrecni prepovedi skriva v hiši ranjenega kmeta in ga nato nič hudega sluteč izda rdeči komisarki, je njegova usoda zapečaten, zakaj oče mora v skladu s tradicionalnim običajem ubiti sina-izdajalca. S tem tradicija sicer za trenutek zmaga, vendar ostane brez prihodnosti, kar navsezadnje velja tudi za revolucijo, ki v tem filmu predvsem uničuje, skrni tradicionalne vrednote, ropa in požiga, v zameno pa ne ponuja ničesar. Skratka, bolj kot osnovna zgodba, je zanimivo vzporedno dogajanje, ki prikazuje revolucionarje kot krvoločno tolpo koristoljubnežev, »stvar«, za katero se dozdevno borijo, pa kot že vnaprej mrtev projekt. S posledicami te ubite prihodnosti se je - kot že rečeno - izvrstno spopadel Cabadze v **Nočnem plesu**, zato bi nemara lahko rekli, da sta ta dva gruzinska filma »komplementarna«.

B. K.

preživetju v tej naši individualistični, tekmovalniški in dragi družbi. Avtentičnega in mladostnega duha ponese v zgodbo Judith Godreche, ki igra ambiciozno sanjavko Louise. Ona, njen starejši fant Clement (izborni Jean-Pierre Léaud), njen pastorek Adrien (Thomas Langmann), s katerim zbeži, in Assayasova kamera so ves čas v gibanju. Režiser igra na sublimnost in efektivno s krči jeze, ljubosumja, afektiranosti in ambicij. Carmen Maura je rekla: »Film est que de petites messonges.« Morda ima prav, toda Assayasova fikcija ni daleč od realnosti.

NEDELJA, 23. FEBRUARJA

Dan za dnem je teže riniti svoje telo v kino. **Bratan**, novi tadžikistanski film, ki ga je posnel Bahtijar Hudojnazarov (ime, ki je povzročalo pri izgovorjavi precej težav), je bil izdelek dneva. V njem se razodeva, kaj pomeni biti brat v pomenu bremena, privlačnosti in odgovornosti. Dva brata, stara sedemnajst in sedem let, skočita na lokalni vlak in se odpeljeta kilometre in kilometre proti daljnemu Kazahstanu iskat svojega očeta. **Bratan** je za razloček od premnogih težkih, temačnih in pesimističnih filmov iz Rusije dobrodošlo optimističen. Njegov slog se napaja pri italijanskem neorealizmu. Zamisel o (rail)road movieju je dala režiserju tudi možnost bežnega vpogleda v preprosto življenje preprostih tadžikskih ljudi. Neprofesionalni igralci dejajo zadevi živo razsežnost, ki precej spominja na Pasolinijevega **Accatoneja**. Nepozaben je zlasti mali podlež (Timur Tursunov), saj je najbolj spontan in smešen otroški igralec, kar sem jih zadnja leta videl na ekranu. Bahtijar Hudojnazarov si je z **Bratanom** zagotovil lepo štartno izhodišče.

PONEDELJEK, 24. FEB.

Ena izmed najneumnejših aktivnosti, ki zaposluje človeštvo, je poleg vojn zagotovo nagrajevanje umetnosti. V teh časih zmešnjav, naraščajočega razizma in nasilja, je bilo napovedljivo, da bo z zlatom ovenčan film, ki si je stežka pribojeval pot k boljšemu svetu, prijateljstvu, več ljubezni in razumevanju. Kasdan je z **Grand Canyonom** ganil srca in zmagal. Naprej brez komentarja. Največja komedija za časa festivala je bila prestižna satelitska konferenca s Scorsesejem. Nemci so dobro umili svoje posode, in tako je trajalo več kot pol ure, preden se je italijanski Američan naposled oglasil in mogel pozdraviti profesionalce na Berlinalu. Visoka tehnologija je brila norce iz imenitnikov. Dolžan sem še odgovor na vprašanje iz uvoda k dnevniku. Brez dvoma in celo tedaj, kadar je treba požreti večidel same povprečne filme - »Berlin ist eine Reise wert«. Po možnosti z nočnim izletom v 4. avgust in obiskom intrigantne retrospektive Otta Dixea.

C. B.
 PREVEDEL MIHA ZADNIKAR